

deklódás. A legnépszerűbb A walkür, mindig ennek a produkciónak a jegyei fogynak el elsőként. A Rajna kincse a második a sorban.

■ *Fiatalokat is jelentős számban látni a nézőtéren. Már tavaly beszélgettünk arról, hogy szeretnék a kisebbek érdeklődését is felkelteni Wagner muzsikája iránt, ezért szeretnék bemutatni a Wagner für Kinder c. előadást..*

A legfelső emelet diákjegyei mindig elfogynak, sőt iskolák jönnek, elhozzák a diákokat. Nagyrészt annak köszönhető mindez, hogy egy olyan modern high-tech világot sikerült a színpadon teremteni, ami közel áll a fiatalokhoz. 2010-ben úgy tűnik, lesz gyerekeknek szóló darab is. Sikerült megállapodnunk a Wagner für Kinder rendezőjével, Matthias von Stegmannal, aki A szicíliai vecsernyét vitte színre az Operaházban,. A különleges, a Ring történetét egy órában elmesélő előadás a Fesztivál Színházban kerül majd színre. Nemcsak ezt a

Wagner darabot akarjuk bemutatni, hanem dolgozunk azon is, hogy hazai művészekkel más, gyerekeknek szóló Wagner-adaptáció is színre kerüljön 2011-ben és a további években. A Wagner für Kinder-t játszották már Bécsben, Tokióban és Zürichben is. Úgy tervezzük, hogy az egyik helyről bérelnénk a díszletet és a jelmezeket, így jóval olcsóbb lenne, s hazai művészekkel kerülne színre.

■ *Mit emelne ki a jövő évi sorozatból?*

Úgy néz ki, hogy Izoldát Susan Bullock fogja énekelni, Trisztánt pedig Christian Franz. Érdekessége az előadásnak, hogy ugyanaz a rendezőpáros, Szemerédy Alexandra és Parditka Magdolna állítja színre, akik a legelső produkciót, a Parsifalt. Nagyon tehetségesek mindketten, ilyen alapos felkészüléssel egy produkcióra ritkán találkozni. Náluk minden egyes részlet el van varrva, s minden mozdulat mögött koncepció rejlik. Nagyon jó velük dolgozni.

■ *Magas színvonalat sikerült elérniük az eltelt évek alatt, Mi jelenti innen a továbblépést?*

A nívót a legnehezebb tartani, de mindent elkövetünk ezért. Ahogy emellett az is lényeges, hogy újabb rétegeket nyerjünk meg az opera műfajának. Ha hosszabb távlatban gondolkodunk, és újra visszahozzuk a Ringet, akkor már másik rendezésben mutatjuk majd be, s az a nagy kérdés, hogy mindezt kivel csináljuk... Hatalmas felelősség, hiszen a mostaninál nem születhet rosszabb produkció, olyan megvalósítás, amely ellentétes a zenedráma lényegével. Törekszünk arra, hogy az előadások mellett más, a Wagner-napokhoz kapcsolódó, izgalmas produkciók is szülessenek. Idén a Hugo Wolf dalai és Wagner parafrázisai valamint Wagner Wesendonk-dalai hangzanak fel Wiedemann Bernadett és Virág Emese előadásában. Jövőre a Rádiózenekar játssza majd el a Ring zenekari részleteit Lorin Maazel válogatásában. Itt a lényeg Wagner művei népszerűsítésén van. R. Zs.

A Budapest–Eszterháza tengelyen

Erdődy Orsolya a Haydn-év programjairól és azok lehetséges folytatásáról

2008 márciusában, talán a korábbi zenei emlékek utolsó pillanatra hagyott szervezésén okulva a Hungarofest Kht-n belül létrehozták a KLASSZ Zenei Irodát, amely tulajdonképpen az ideai Haydn-évvvel debütál. Irodavezetőjét, a 2007-es németországi magyar évadról is ismert Erdődy Orsolyát a jelentősebb programok mellett az osztrákokkal való együttműködés lehetőségeiről is kérdeztük.

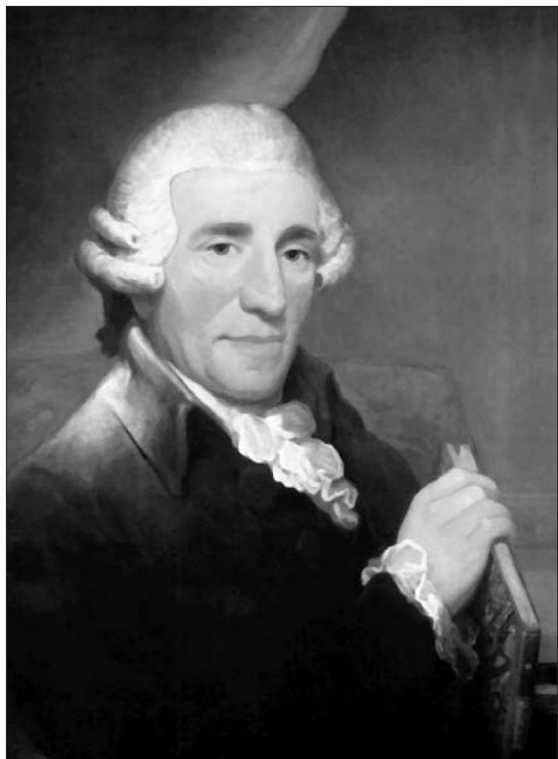
■ *A Haydn-év alapvetően két tengely körül forog, egyrészt a kibagyhatatlan főváros, másrészt Haydn egykori lakhelyeül szolgáló Fertőd-Eszterháza a két jelentős helyszín.*

Hármas tagolás mellett alakítottuk ki a Haydn-év programjait: a tavaszi időszak Budapestre esett, a nyári események fő helyszíne Fertőd lesz, ősszel pedig ismét visszatérünk Budapestre. Már maga a megnyitás is jelentős esemény volt, január 1-én a Művészetek Palotája A Teremtéssel indította az évet. Ezt a kezdeményezést hagyományteremtő céllal már korábban útjára bocsátotta az intézmény és Fischer Ádám, de nagyon örültünk, hogy összekapcsolhattuk a bicentenáriumi ünnepélyes megnyitásával.

■ *A Teremtés egyébként is visszatérő műve a Haydn-év koncepciójának.*

Május 31-én, a zeneszerző halálának évfordulóján Magyarország is csatlakozott az osztrákok „World Creation Day” elnevezésű kezdeményezéséhez, aminek az volt a célja, hogy ezen a napon a világban a lehető legtöbb helyszínen szólaljon meg ez az oratórium. Nálunk is sok ilyen előadás volt a fővárosban és vidéken egyaránt, de az év során többször hallhatjuk még A Teremtést például Sopronban vagy Győrben, a határnyitás megünnepléséhez is kapcsolódik egy ilyen koncert. Ez a „teremtésünk valami újat” kezdeményezés a Haydn-év vezérmotívuma lett.

■ *A Haydn-év hozta vissza a köztudatba Haydnt, mint operaszerzőt. Ebben fontos szerepe volt Fischer Ádámnak is, aki nem kis szerepet vállalt a jubileumi programsorozatban. A hátralévő időszakban is lesz fontos feladata?*

mon és Baucist is előadták a Vasúttörténeti Parkban. Ezek természetesen nem a Haydn-év produkciói voltak, de az irodánknek többek között az is a feladata, hogy koordinálja és hirdesse mindazokat a programokat, amelyek az emlékévkapszán az országban zajlanak, hogy akár az idelátogató turisták, akár az itt élők értesüljenek a Haydn-év eseményeiről. A Fischer Ádám által alapított Osztrák–Magyar Haydn Zenekar egy kicsit keveset koncertezik Magyarországon ahhoz képest, hogy az együttes fele részben magyar zenészekből áll, s szerencsés lenne, ha nagyobb szerephez jutnának a hazai hangversenyéletben. Októberben a Művészetek Palotájában hallhatjuk őket, de más vidéki városokban is fellépnek az ős során.

Fischer Ádám a gondolataival is meghatározza a Haydn-évet, azzal a szemlélettel – amit nemcsak egyedül ő vall a zenei világban –, hogy modernnek és megújítónak tekintti Haydnt, illetve azzal, hogy ritkán hallható műveket is bemutat, ilyen volt a tavaszi fesztivál keretében az Operaházban elhangzott Orfeusz és Euridiké, vagy a La Fedelta premiata, amit Zürichben vezényelt. A tavaszi fesztiválon emellett a Phile-

■ *Említette a turistákat. Ők mennyire értesültek ezekről az eseményekről? A Bartók- és a Kodály-év egyik legnagyobb problémája az volt, hogy nem lettek időben meghirdetve.*

Magyar betegségnek tűnik, hogy nem tudjuk előre megtervezni és meghirdetni a programokat. Ha megnézzük a nyugati városokat, elég csak Bécsig menni, azt látjuk, hogy mindenhol legalább három

éves szerződéseket kötnek az intézményekkel, így természetesen sokkal könnyebb időben meghirdetni egy produkciót. A Haydn-évet a Klassz Zenei Iroda elég későn tudta elkezdni megszervezni, hiszen csak 2008 márciusában alapították meg. Az első feladatunk a 2008-as nyári fertői fesztiválok hirdetése, szervezése volt, rögtön fejest ugrottunk a mélyvízbe, és ezzel párhuzamosan alakítottuk ki a Haydn-év programját. Már tavaly nyáron igyekeztünk ezekre felhívni főként a kifejezetten ezt a zenét kedvelő külföldi, Fertődre járó közönség figyelmét, és a jelek szerint ez sikeres is volt. Vannak visszatérő vendégek, csoportok, kulturális turizmusra szakosodott utazási irodák, erre a nyárra is akad bőven külföldi foglalás szerte a világból. Részben a Magyar Turizmus Zrt. külföldi képviselőin, részben a külföldi magyar kulturális intézeteken keresztül próbáljuk az idegen nyelvű kiadványokat terjeszteni.

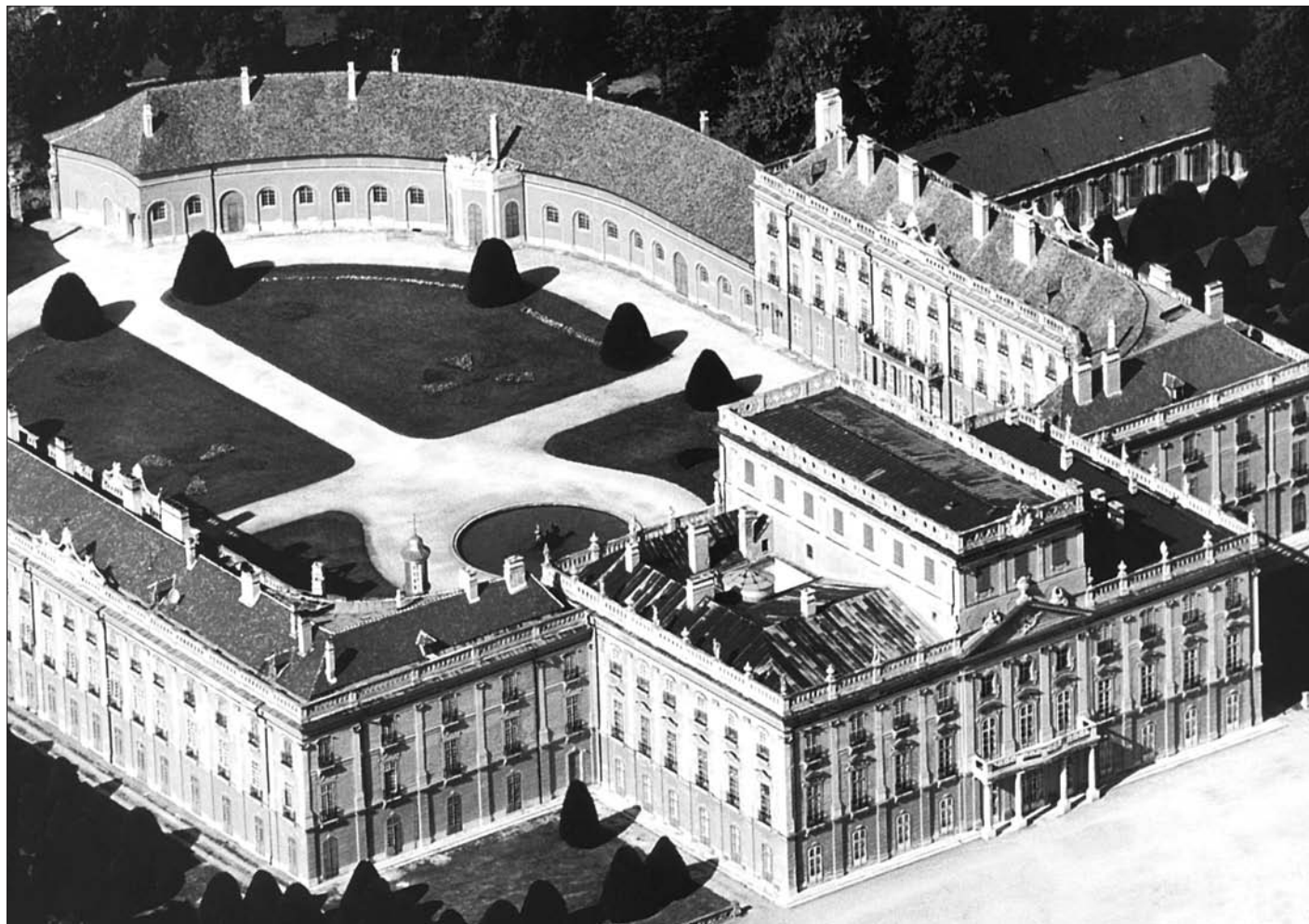
■ *Fertőd vonatkozásában mennyire sikerül együttműködni az osztrákokkal? A korábbi években ez nehézkesen működött.*

Megalakulásunk után az egyik első utunk Kismartonba vezetett. Ez egy kulturális régió, a két kastély összetartozik, hiszen közös a történelme. A Haydn-életműnek is akkor tesszük a legjobbat, ha azokat a műveket, amelyeket az egyik vagy a másik kastélyban írt, megpróbáljuk a keletkezés és az ősbemutató helyszínén előadni,

A Haydn év alkalmából a Fertődként ismert kisalföldi településrész visszakapta eredeti nevét, vagyis ismét „Esterháza” lett. A herceg Esterházy Antal jelenlétében megrendezett Esterházy-nap keretében adták át az egykori birtokhatárt jelző faragott kő határjeleket, amelyeket Ratatics Ottó, helyi mester készítette. Esterházy (Fényes) Miklós az 1760-as években építtette meg Fertődön a nyugati nagy udvarokhoz hasonló kastélyát. Az elkészült épület-együttessel egy új település született, amely a családra utalva az Esterháza nevet kapta. 1950. május 16-án Esterháza felvette a Fertőd nevet, majd szeptember 7-én a korábbi Esterháza, immár Fertőd egyesült Süttörrel.

A kastélyban az avatást követően „Esterházy Fényes Miklós és tündérvilága” című multimédiás kiállítás is nyílt. A nagyszabású, 350 négyzetméteres, hetvenmillió forintból megrendezett tárlat először dolgozza fel és mutatja be a kastélyt építtető Esterházy Miklós herceg életét. Azt a mecénást és az esterházai „tündérvilágot”, amelyben a muzsikának és Joseph Haydn-nak kiemelkedő szerepe volt. A kiállításon a saját anyag mellett különböző közgyűjteményekből kölcsönözött, összességében mintegy 200 műtárgy látható. Nem csak a kastély saját gyűjteményéből kerültek ki a kiállítási tárgyak, hanem más közgyűjtemények is rendelkezésre bocsátották a témával kapcsolatos anyagokat. A látványt díszletszerű, játékos megoldások és a barokk vígasságokat megidéző animációk teszik teljessé.

hiszen akusztikailag, zenetörténetileg is ez felelne meg leginkább a daraboknak. Az első lépések jól sikerültek, az ez évi együttműködést is inkább csak az idő rövidege határolta be, az, hogy későn jelentkeztünk. Ma már a két kastélynak a kiállítások tekintetében közös a jegyértékesítése. Elsősorban a marketing területén tudunk együttműködni, kölcsönösen hirdetjük egymás programjait.

■ Feltételezem, hogy ez az együttműködés nem fejeződik be az év végén, és a Haydn-bicentenárium inkább csak egy jó apropója volt a közeledésnek.

A Haydn-év nem akkor lesz sikeres, ha ebben az évben sokan hallgatnak Haydnt és teltházzal mennek a koncertjeink, hanem ha sikerül felelősenünk egyfajta érdeklődést a művei iránt. Mivel a Haydn-év alatt és utána is nagy erővel szervezzük a 2011-es Liszt-évet, továbbra is ott maradunk a régióban, és együttal Haydn-t sem felejtjük el.

■ Lesz utóélete az idej emlékévének? Vannak olyan kezdeményezések, koncertek, amelyekből hagyományt kívánnak teremteni?

A Klassz-MR fesztivált mindenképpen folytatni szeretnénk Fertőd–Eszterháza május 31-i évfordulóhoz közel, de igazán azt találnánk szerencsésnek, ha a következő években ezt már az osztrákokkal közösen szervezhetnénk, és legalább az évfordulóhoz közeli napokban jobban összekapcsolódna a két kastély zenei kínálata. Reméljük, hogy az a rengeteg pénz és energia, amit a Haydn-évbe fektetett az állam és az irodánk, abban térül majd meg, hogy Haydn művei többet szerepeljenek majd a hangverseny-repertoárban, és talán kicsit szélesíteni is sikerül az öt kedvelők táborát.

■ Megalakult a Nemzetközi Liszt Társaság.

Több hónapos jogi előkészületek után június 12-én Budapesten megalakult a Nemzetközi Liszt Társaság. Erdődy Orsolya, a zenei emlékéveket koordináló KLASSZ Zenei Iroda irodavezetője elmondta: a 2011-es Liszt-év előkészületei 2006 óta két sínen mozognak: az egyik a jubileumi program megtervezése, a másik pedig kezdettől arra irányult, hogy ezek az előkészületek intézményesüljenek, és ennek az érdeké-

ben jöjjön létre egy Nemzetközi Liszt Társaság. Ez a szervezet összehozza a világban működő számtalan nemzeti Liszt-társaságot, amelyek közül az egyik legaktívabb éppen a magyar.

A Liszt-év előkészítése érdekében már a 2007-es németországi magyar évad keretében megrendezték az első Liszt-workshopot, amelyen akkor a szorosabb értelemben vett hét Liszt-ország zenei szakemberei, zeneakadémiai rektorai, a nagy Liszt-múzeumok vezetői és a zeneszerző életművéhez kötődő jelentős fesztiválok igazgatói vettek részt. A Liszt-workshop köre folyamatosan bővült, egyre több országból csatlakoznak, jelenleg különböző csoportokban folyik a munka.

A Nemzetközi Liszt Társaság elnöke Detlef Altenburg weimari zenetörténész professzor lett, a főtájkára pedig Erdődy Orsolya, a KLASSZ Zenei Iroda irodavezetője. – Az elnökség tagjait hét különböző ország delegálta, így maga a társaság is leképezi a liszti örökséget, azt, hogy Liszt Ferenc Európában mindenhol otthon volt – tette hozzá Erdődy Orsolya.

Pál Eszter